

Nr 68.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående bestridande av kostnader för underhåll av landsvägen mellan Boden och Lappträsk; given Stockholms slott den 7 februari 1913.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över lantförsvarsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen medgiva,

att av fjärde huvudtitelns allmänna besparingar må tagas i anspråk ett belopp av tjugufemtusen kronor för bestridande av kostnaderna för underhåll intill utgången av år 1916 av landsvägen mellan Boden och Lappträsk.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förbliver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

David Bergström.

*Utdrag av protokollet över lantförsvärsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet ä Stockholms slott
den 7 februari 1913.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern STAAFF,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve EHRENSVÄRD,
Statsråden: PETERSSON,
SCHOTTE,
BERG,
BERGSTRÖM,
friherre ADELSSVÄRD,
PETRÉN,
STENSTRÖM,
LARSSON,
SANDSTRÖM.

Efter gemensam beredning inom lantförsvärs- och civildepartementen anförde chefen för förstnämnda departement, statsrådet Bergström, följande:

»I samband med beslut om anläggandet av en statsbanebyggnad från Morjärv över Storträsk till Lappträsk beslöt 1904 års Riksdag att anlägga en landsväg från Boden till Morjärv och vidare från Morjärv till Lappträsk för en beräknad kostnad beträffande den förra sträckningen av 615,000 kronor och vidkommande den senare av 628,000 kronor. De för ifrågavarande båda anläggningar beräknade kostnadsbelopp hava av Riksdagen anvisats för åren 1905—1910.

Sedan Kungl. Maj:t genom särskilda nådiga brev den 29 september och den 8 december 1905 fastställt definitiva planer för ifrågavarande landsvägsanläggning, har arbetet på densamma fortgått i sammanhang med den beslutade statsbaneanläggningen. Vägbyggnaden

innefattar *dels* omläggning av den förutvarande bygdevägen mellan Boden och Åskogen och samma vägs utläggning till 6 i stället för dess-förinnan 4 meters bredd *dels ock* anläggning av ny väg från Åskogen till Morjärv samt vidare till Lappträsk. Vägen har en sammanlagd längd av 123 kilometer, varav på sträckan Boden—Åskogen komma omkring 19,9 kilometer.

Landsvägen, som framgår i huvudsak parallellt med järnvägslinjen, genomlöper följande väghållningsdistrikt, nämligen

på sträckan *Boden—Åskogen*

Bodens väghållningsdistrikt till en längd av	0,65 kilometer
Över-Luleå » » » »	19,2 »

på sträckan *Åskogen—Lappträsk*

Över-Luleå väghållningsdistrikt till en längd av	5,0 kilometer
Råneå » » » »	39,0 »
Neder-Kalix » » » »	46,7 »
Över-Torneå och Hietaniemi väghållningsdistrikt till en längd av	4,1 »
Neder-Torneå och Karl Gustafs väghållningsdistrikt till en längd av	8,3 »

Vägbyggnaden är numera i sin helhet färdig med undantag av en sträcka om ungefär 4 kilometer mellan Oja och Lappträsk, vilken först under sensommaren 1913 väntas bliva färdig till avsyning.

Kostnaden för hela väganläggningen kan ännu icke exakt uppgivas. Enligt vad arbetschefen vid vägbyggnaden ingenjören G. Dahlberg under hand meddelat, torde densamma emellertid kunna beräknas till sammanlagt omkring 1,350,000 kronor.

Fråga har nu väckts om anvisande av medel till bestridande av kostnaderna för landsvägens framtida underhåll. Då väganläggningen närmast betingats av militära skäl, hava nämnda kostnader ansetts icke kunna i sin helhet påläggas vederbörande väghållningsskyldiga utan böra åtminstone till en del bestridas från medel under fjärde huvudtiteln.

Redan uti underdånig skrivelse den 30 september 1907 hemställde järnvägsstyrelsen, att Kungl. Maj:t måtte förordna angående det framtida underhållet av den blivande vägen från Åskogen till Morjärv samt

vidare till Lappträsk. Vägen mellan Boden och Åskogen borde enligt styrelsens uppfattning, såsom förut, underhållas av vederbörande väghållningsskyldiga.

Kommandan-
ten i Boden.

Efter det järnvägsstyrelsens framställning remitterats för yttrande till Kungl. Maj:ts befälningshavande i Norrbottens län, inkom jämväl kommandanten i Boden den 17 september 1908 med underdånig framställning, att staten borde åtaga sig underhållet av den nyanlagda vägen. Till stöd härför anförde kommandanten huvudsakligen, att vägen, med undantag av några få sträckor, framginge genom sådana bygder, att den ännu så länge vore till ringa gagn för ortsbefolkningen. Då vägen vore byggd huvudsakligen för militärt ändamål och med en bredd i körbanan, som överskrede den i Norrbotten förekommande vägtrafikens behov, samt vederbörande kommuner redan vore synnerligen betungade med skattebördor, kunde man näppeligen fordra, att dessa kommuner skulle underhålla vägen. Härtill komme, att, om vägen överlättes till vederbörande vägstyrelser, densamma säkerligen skulle bliva mycket illa underhållen samt inom ett tiotal år vara ytterst svårkörd och icke motsvara de krav, som borde ställas på en väg, avsedd för tung och intensiv trafik. Vad sträckan Boden—Åskogen anginge, vore denna visserligen ursprungligen byggd av Skatamarks byamän med bidrag av statsmedel, men då den sedermera på statens bekostnad förbättrats och utvidgats till den för militärvägen bestämda bredden, syntes det knappast ändamålsenligt att från statens underhåll undantaga denna sträcka.

Därest staten åtog sig underhållsskyldigheten av vägen, borde emellertid densamma ställas under uppsikt av kommandanten i Boden. Härför talade den omständigheten, att försvarsmyndigheterna hade det största intresset av att vägen underhölles i ett tillfredsställande skick. Härtill komme, att kommandanten hade till sitt förfogande organ för vägunderhållets ordnande och inspektion, nämligen fortifikationsbefälhavaren i Boden eller chefen för Bodens ingenjörkår. Möjligt vore också, att sistnämnda kår, åtminstone till viss grad, skulle kunna utföra underhållsarbetena under sina övningar.

Skulle Kungl. Maj:t anse, att vägen borde ställas under uppsikt av annan myndighet än kommandanten, hade emellertid denne icke något att däremot erinra. Huvudsaken vore, att redan från och med år 1909 ett ordnat vägunderhåll komme till stånd samt att för ändamålet behöfliga medel anvisades. Enligt en av ingenjören Dahlberg uppgjord plan skulle underhållet pågå från och med maj till och med

oktober månad samt handhavas av fyra i vägbyggnad vana, pålitliga och ordentliga arbetare. Av dessa skulle två vara förmän, den ene för sträckan Boden—Morjärv och den andre för sträckan Morjärv—Lappträsk. De sålunda anställda arbetarnas uppgift skulle bestå i ett ständigt fortskridande arbete längs hela vägen samt omfatta följande arbeten: upprensning af diken, reparation av släntbeklädningen, undersökning och rensning av trummor, jämnande och vältande av vägbanan, borträfsande av sten, utbytande av utslitna plankor och träbjälkar å broarna, uppriktande av handräckstolpar, reparation av räcken, undersökning av nitningen å järnbroarna, omstrykning av skadad målning o. s. v. På hösten före frostens inträdande borde alla trumöppningar täckas med granris för att så vitt möjligt utestänga frosten från trummornas inre.

Den årliga kostnaden för det ständiga underhållet av vägen Boden—Lappträsk hade av Dahlberg approximativt beräknats sålunda:

2 förmän under 6 månader à kr. 125 per månad	kr. 1,500: —
2 arbetare under 6 månader à kr. 100 per månad	» 1,200: —
framkörning av grus, 800 kbm. à 2,50 per kbm.	» 2,000: —
diverse andra körslor vid vältning m. m.	» 300: —
extra arbeten, arbetsredskap	» 500: —
målning vart femte år av järnbroar (totalkostnad = 5,000 kr.)	» 1,000: —
utbyte vart femtonde år av körbanorna av trä å broar (sammanlagd längd = omkring 450 meter à kr. 50 = 22,500)	» 1,500: —
kostnader för inspektioner samt för oförutsedda utgifter	» 2,000: —
	<hr/>
	Summa kr. 10,000: —

Detta belopp utgjorde omkring 0,8 % å vägens anläggningskostnad.

I anslutning till vad sålunda anförts hemställde kommandanten, att Kungl. Maj:t måtte *dels* för år 1909 av tillgängliga medel ställa till kommandantens i Boden eller annan myndighets förfogande 10,000 kronor för underhållet av vägen Boden—Lappträsk *dels*, under förutsättning att medlen ställdes till kommandantens i Boden förfogande, bemyndiga denne att beordra underlydande sakkunnig personal att mot åtnjutande av rese- och traktamentsersättning företaga för anordnandet och inspektionen av underhållsarbetena oundgängligen erforderliga resor.

Vederbörande
väghållnings-
skyldiga.

Med underdånigt utlåtande den 11 december 1908 överlämnade Kungl. Maj:ts befallningshavande yttranden i ärendet av vederbörande väghållningsskyldiga och kronofogdar.

De väghållningsskyldiga inom samtliga av landsvägen berörda väghållningsdistrikt förklarade sig icke vilja åtaga sig något som helst underhåll av vägen. Då denna tillkommit uteslutande av militära skäl och icke hade någon betydelse för den allmänna samfärdseln inom vederbörande orter, borde densamma, enligt de väghållningsskyldigas förmenande, för framtiden underhållas på statsverkets bekostnad.

Vederbörande
kronofogdar.

Kronofogden i Luleå fögderi instämde med vederbörande väghållningsskyldiga.

Kronofogden i Kalix fögderi höll däremot före, att den omständigheten, att vägen anlagts för ett visst statsändamål, icke borde fritaga vederbörande väghållningsdistrikt från underhållsskyldighet, därest vägen samtidigt tillgodosåge ortens kommunikationsbehov. Detta vore enligt kronofogdens förmenande fallet med de inom såväl Råneå som Neder-Kalix socknar fallande vägdelarna. Inom Råneå socken hade genom ifrågavarande väganläggning flera byar erhållit landsvägsförbindelse, och för flera andra erfordrades blott helt korta utfartsvägar. Därjämte hade behovet av den inre förbindelselinje mellan Råne och Vitå floddalar, som bleve nödvändig vid Råneå sockens förestående delning, redan blivit fyllt genom denna väg. Av den inom Neder-Kalix socken fallande vägsträckan syntes för närvarande endast den väster om Kalix älv belägna delen kunna sägas vara till synnerligt gagn för orten, varemot de öster om älven belägna byarna icke hade något särskilt gagn av vägen. Oavsett den nytta väganläggningen sålunda redan nu medförde, låge dess största betydelse dock däri, att den, framdragen utmed järnvägslinjen, kunde i sig upptaga utfartsvägarna från de mindre byar och enstaka ställen, som endast på detta sätt kunde hava utsikt att komma i åtnjutande av kommunikationsmedlens fördelar. Underhållet av en väg av sådan betydelse syntes väghållningsdistrikten icke kunna undandraga sig.

Kronofogden i Torneå distrikt ansåg den inom fögderiet fallande delen av vägen visserligen vara nyttig för lokaltrafiken, men däremot icke av sådan betydelse för den allmänna samfärdseln, att de väghållningsskyldiga kunde mot sitt bestridande åläggas att för framtiden underhålla densamma.

Kungl. Maj:ts
befallnings-
havande i
Norrbottens
län.

För egen del anförde Kungl. Maj:ts befallningshavande huvudsakligen följande:

Vad först vidkomme vägdelens *Boden—Åskogen*, hade givetvis förhållandena beträffande vägens nytta icke undergått någon förändring

till följd därav, att vägen blivit med i huvudsak bibehållen riktning delvis omlagd och till hela sin sträckning utlagd till större bredd. Däremot hade naturligen genom statens åtgärd i sistnämnda avseende vägunderhållskostnaden i väsentlig mån stegrats.

Vad vägsträckan *Åskogen*—*Lappträsk* anginge syntes ett åläggande för de väghållningsskyldiga att för framtiden underhålla densamma kunna ifrågasättas allenast för såvitt vägen kunde anses medföra sådant gagn för den allmänna samfärdseln inom orten, att vägunderhållsskyldigheten på grund härav skäligen borde tillkomma väghållningsdistrikten. I avseende å vägens betydelse för den allmänna samfärdseln ställde sig emellertid förhållandena avsevärt olika för de skilda väghållningsdistrikt, vägen genomlöpte.

Vägsträckan *Åskogen*—*Råneå* sockengräns hade ringa betydelse för invånarna i berörda distrikt. Den inom *Över-Luleå* socken i dessa trakter bosatta befolkningen hade redan förut genom väg från byn *Hundsjön* förbindelse med såväl närmaste järnvägsstation *Hundsjön* som socknens huvudort *Boden*, som vore den naturligaste avsättningsorten för denna trakt. Vid sådant förhållande syntes nämnda vägsträcka, vilken otvivelaktigt icke skulle hava kommit till stånd på initiativ från ortsbefolkningens sida, ej kunna anses tillgodose ett allmänt behov av en samfärdsled eller eljest vara hänförlig till sådan väg, vars underhåll på grund av väglagens bestämmelser ålåge väghållningsdistrikt.

Större betydelse hade vägen för befolkningen i *Råneå* socken. Detta gällde företrädesvis sträckan *Niemisel*—*Neder-Kalix* sockengräns, då däremot vägen väster om *Niemisel* till gränsen mot *Över-Luleå*, som genomlöpte mera folkfattiga bygder, endast kunde hava egentlig betydelse såsom utfartsväg för den jämförelsevis obetydliga byn *Flåsjön*. Då emellertid uti den nu ifrågavarande väganläggningen ingått dels en brobyggnad över *Råneå* älv och dels en bro över *Kvarnå* vattendrag, vilken ersatt en förut befintlig nästan fallfärdig bro, vore det påtagligt, att dessa brobyggnader medfört väsentligt gagn för samfärdseln inom orten.

Den största betydelse hade emellertid vägen för befolkningen i *Neder-Kalix* sockens väghållningsdistrikt. Vägen hade nämligen där dels öppnat en kommunikationsled för den invid och i närheten av vägen bosatta befolkningen och dels berett ett flertal byar och enstaka hemman tillfälle att för en jämförelsevis ringa kostnad förskaffa sig utfartsväg. Särskilt hade vägleden *Morjärvs* station—*Över-Morjärv*, vilken redan upptagit en betydande trafik, visat sig vara till stort gagn

för befolkningen i dessa trakter. Genom den dyrbara anläggningen av en bro över Kalix älv besparades också de dryga utgifter, väghållningsdistriktet förut fått vidkännas för uppehållande av den föga bekväma färjtrafiken vid Forsbyn, och, för den händelse den nu ifrågavarande vägen bleve avstängd för allmän trafik, skulle invånarna i byn Över-Morjärv och trakten däromkring finna sig hänvisade till en gammal, lång och krokig, över myrar och sandbackar ledande, i hög grad otillfredsställande väg.

De delar av vägen, som genomlöpte Över-Torneå och Hietaniemi socknars väghållningsdistrikt samt Neder-Torneå och Karl Gustafs socknars väghållningsdistrikt, vore icke av någon avsevärd betydelse för samfärdseln.

I stort sett, fortsatte Kungl. Maj:ts befallningshavande, måste givetvis hela den ifrågavarande vägen, öppnad för allmän trafik, lända samfärdseln inom orten till betydande gagn, även om vissa delar av vägen i sådant avseende hade en underordnad betydelse. Vidkommande sträckan *Boden—Åskogen* borde tydligen vägens omläggning och utläggning till större bredd icke medföra befrielse för vederbörande väghållningsdistrikt från en vägunderhållningsskyldighet, som distriktet förut haft att fullgöra. Däremot kunde ifrågasättas, huruvida den genom statens åtgöranden ökade kostnaden för vägunderhållet skäligen borde drabba väghållningsdistriktet. Vad anginge vägen *Åskogen—Lappträsk* hade denna tillkommit i syfte att tillgodose ett visst statsintresse och i avseende å riktningen framdragits utan andra än militära hänsyn. Vägen hade jämväl erhållit en väsentligt större bredd i körbanan än den vanligen förekommande trafiken krävde och måste förty draga i underhåll en avsevärt större kostnad än ortens bygdevägar i allmänhet. Med hänsyn till nu angivna förhållanden ville det synas, som om bestämmelserna i väglagen i fråga om underhåll av väg, vilken tillkommit i där stadgad ordning, icke vore tillämpliga beträffande berörda vägsträcka.

För sin del hölle Kungl. Maj:ts befallningshavande före, att såväl rättvisa som billighet krävde en efter förhållandena lämpad fördelning av vägunderhållskostnaden emellan å ena sidan respektive väghållningsdistrikt och å andra sidan staten.

Under alla förhållanden syntes det emellertid vara lämpligast, att vägunderhållsarbetets utförande ombesörjdes av staten. I detta hänseende anslöte sig Kungl. Maj:ts befallningshavande till den av kommandanten i Boden uttalade uppfattningen. Beloppet av väghållningsdistriktens bidrag till kostnaderna för vägens underhåll syntes åter böra

bestämmas i förhållande till det gagn, vägen för varje distrikt kunde anses medföra, och beräknas efter kostnaden för underhåll av väg i allmänhet inom orten samt borde under inga förhållanden överstiga denna kostnad. En överenskommelse med de väghållningsskyldiga syntes Kungl. Maj:ts befallningshavande kunna åvägbringas, därest, vad den nyanlagda delen av militärvägen i fråga beträffade, såsom villkor för dess upplåtande för allmän trafik förutsattes visst bidrag från respektive väghållningsdistrikt.

Arméförvaltningens fortifikationsdepartement, som anbefallts att avgiva utlåtande i ärendet, anförde i underdånig skrivelse den 19 februari 1909, att då den ifrågavarande väganläggningen mellan Boden och Lappträsk tillkommit uteslutande för militära ändamål och det med avseende å dessa ändamål måste ligga i statens intresse att kunna fullt självständigt förfoga över vägen, underhållet av densamma i dess helhet borde åligga kronan. I anslutning till vad kommandanten i Boden anfört, hemställde departementet, att, oavsett huru beträffande vägunderhållet kunde bliva för framtiden bestämt, Kungl. Maj:t måtte, i enlighet med kommandantens förslag, för år 1909 av fjärde huvudtitelns allmänna besparingar ställa ett belopp av 10,000 kronor till kommandantens förfogande för bestridande av kostnaderna för landsvägens underhåll.

Arméförvaltningens fortifikationsdepartement.

Till följd av nådig remiss avgav härefter järnvägsstyrelsen den 20 oktober 1909 underdånigt utlåtande i ärendet och meddelade därvid, att styrelsen i skrivelse den 18 februari 1908 med bifogande av avsyningsbetyg överlämnat vägdelen Boden—Åskogen till vägstyrelsen i Över-Luleå väghållningsdistrikt och erhållit vägstyrelsens erkännande av skrivelsens mottagande. Enär sedermera anmärkningar framställdes beträffande vägbyggnadsarbetenas utförande, hade styrelsen anmodat den vid statsbanan Morjärv—Lappträsk anställde arbetschefen, vilken det ålåg att handhava ledningen och utförandet av landsvägsanläggningen i fråga, att yttra sig över dessa anmärkningar. Uti ett med anledning härav avgivet yttrande hade arbetschefen, bland annat, framhållit, att vid av honom företagen besiktning av vägen mellan Boden och Åskogen befunnits, att ett stort antal av de under vägbanan anlagda avloppstrummorna lidit skada genom frosten. Detta förhållande berodde därpå, att trummorna icke, såsom sig bort, på efterhösten täckts med ris eller dylikt vid in- och utlopp till förhindrande av att kölden genomtjälade grunden vid vingar och lopp. Sådan risning av trum-

Järnvägsstyrelsen.

mor hade genom arbetsbefälets försorg varje höst ägt rum beträffande de å vägen mellan Åskogen och Lappträsk anlagda trummorna. Någon skada å dessa senare, på nämnda sätt skyddade och omsedda trummor hade med ett par undantag icke kunnat upptäckas, oaktat de voro av fullkomligt enahanda beskaffenhet som trummorna å vägen mellan Boden och Åskogen, vilken senare väg emellertid, sedan den blivit färdig, icke underhållits eller haft någon tillsyn.

Då besparingar å det till styrelsens disposition ställda anslagsbe-
lopp för statsbanan Morjärv—Lappträsk och landsvägen Boden—
Morjärv—Lappträsk icke uppkommit samt å det av Riksdagen för år
1910 beviljade anslag, 1,061,246 kronor, som beräknats för återstående
arbeten å dessa anläggningar, något överskott icke kunde förväntas
uppstå, sagnades alltså medel av nämnda anslag till bestridande av kost-
naderna för erforderliga reparationer m. m. å vägen Boden—Åskogen.

I likhet med Kungl. Maj:ts befällningshavande ansåge järnvägssty-
relsen, att sistnämnda vägs omläggning och utläggning till större bredd
icke borde medföra befrielse för vederbörande väghållningsdistrikt från
en vägunderhållsskyldighet, som distriktet förut haft att fullgöra, men
att det däremot kunde ifrågasättas, huruvida den genom statens åtgö-
randen ökade kostnaden för vägunderhållet skäligen borde drabba väg-
hållningsdistriktet.

Vidkommande underhållet av vägsträckan Åskogen—Lappträsk an-
slöte sig styrelsen jämväl till Kungl. Maj:ts befällningshavandes utta-
lande, att rättvisa och billighet krävde en efter förhållandena lämpad
fördelning av vägunderhållskostnaden emellan å ena sidan respektive
väghållningsdistrikt och å andra sidan staten.

Kungl. Maj:ts
beslut d. 5
nov. 1909.

Ärendet föredrogs inför Kungl. Maj:t den 5 november 1909, och anbe-
fallde därvid Kungl. Maj:t genom nådigt brev Kungl. Maj:ts befällnings-
havande i Norrbottens län att dels ofördröjligen föranstalta därom, att
de å vägen mellan Boden och Åskogen befintliga trummorna täcktes
med ris eller dylikt vid deras in- och utlopp, dels låta verkställa de
reparationer å nämnda väg, vilka icke lämpligen kunde anstå tills efter
snösmältningen nästpåföljande år, dels ock låta framköra det grus eller
annat väglagningsämne, som erfordrades för vägens istandsättande år
1910, dock att kostnaderna för berörda arbeten icke finge utan föregå-
ende underdånig framställning överstiga 2,500 kronor.

Därjämte anmodades statskontoret att till Kungl. Maj:ts befällnings-
havande, för bestridande av nämnda kostnader, på rekvisition, i mån
av behov, utbetala högst 2,500 kronor.

Vidare anbefalldes Kungl. Maj:ts befallningshavande att skyndsamt inkomma med yttrande, huruvida, under förutsättning att staten åtog sig att ansvara för huvudsakliga underhållet av vägen från Boden till Lappträsk, vägens underhåll borde, såsom kommandanten i Boden ifrågasatt, ställas under uppsikt av honom eller under tillsyn av Kungl. Maj:ts befallningshavande.

Slutligen uppdrog Kungl. Maj:t åt Kungl. Maj:ts befallningshavande att söka med vederbörande väghållningsskyldiga träffa överenskommelse angående de bidrag till underhåll av vägen från Boden till Lappträsk, som borde erläggas av de olika väghållningsdistrikten, under förutsättning att staten åtog sig att ansvara för vägens huvudsakliga underhåll och att jämväl vägen mellan Åskogen och Lappträsk upplättes för allmän trafik. Beloppet av distriktens bidrag borde bestämmas i förhållande till dels det gagn, vägen kunde anses medföra för varje särskilt distrikt, dels ock kostnaden för underhåll av väg i allmänhet inom orten. Sedan detta uppdrag fullgjorts, hade Kungl. Maj:ts befallningshavande att inkomma med uppgift på de överenskommelser, som träffats, eller underrättelse om de hinder, som däremot mött.

Sedan Kungl. Maj:ts befallningshavande härefter anmält, att för utförande av de anbefallda arbetena åtgått ett belopp av 2,054 kronor 9 öre, ävensom överlämnat en av distriktsingenjören i övre norra väg- och vattenbyggnadsdistriktet C. Skarstedt uppgjord beräkning, enligt vilken för iståndsättande av vägen mellan Boden och Åskogen erfordrades ytterligare 5,000 kronor, anbefalldes Kungl. Maj:t genom nådigt brev den 10 juni 1910 Kungl. Maj:ts befallningshavande att låta under år 1910 fullständigt iståndsätta allmänna vägen mellan Boden och Åskogen, varjämte Kungl. Maj:ts befallningshavande bemyndigades att för bestridande av de därmed förenade kostnaderna utbetala och i länets räkenskap å sjätte huvudtitelns anslag till vägar och kommunikationer avföra ett belopp av högst 5,000 kronor.

Kungl. Maj:ts
beslut d. 10
juni 1910.

Uti underdånig skrivelse den 6 juli 1910 meddelade härefter Kungl. Maj:ts befallningshavande, att Kungl. Maj:ts befallningshavande till åttlydnad av föreskrifterna i nådiga brevet den 5 november 1909 låtit å vägstämmor höra de väghållningsskyldiga inom de olika väghållningsdistrikten, därvid de väghållningsskyldiga i samtliga distrikt, som berördes av vägen i fråga, vägrat att i ringaste mån bidraga till vägens framtida underhåll, med undantag dock för Neder-Kalix väghållningsdistrikt, där de väghållningsskyldiga förklarar sig villiga att för ändamålet lämna ett årligt bidrag av högst 2,000 kronor. För egen del

Kungl. Maj:ts
befallnings-
havande.

vidhölle Kungl. Maj:ts befallningshavande, vad Kungl. Maj:ts befallningshavande i sin underdåniga skrivelse den 11 december 1908 i ärendet anfört rörande underhållet av vägen i fråga.

Beträffande frågan huruvida, under förutsättning att staten åtog sig att ansvara för huvudsakliga underhållet av vägen från Boden till Lappträsk, vägens underhåll borde ställas under uppsikt av kommandanten i Boden eller under tillsyn av Kungl. Maj:ts befallningshavande, ansåge sig Kungl. Maj:ts befallningshavande, med hänsyn till ändamålet med vägens anläggning, böra förorda, att uppdraget i fråga anförtrodde åt kommandanten i Boden, vilken bättre än Kungl. Maj:ts befallningshavande ägde förutsättning att kunna övervaka, att vägen städse befunne sig i sådant skick, att den motsvarade sitt huvudsakliga ändamål.

De väghållnings-
ningsskyldigas
erbjudanden.

Sedan handlingarna i ärendet under hand överlämnats till Kungl. Maj:ts befallningshavande i syfte att genom nya underhandlingar med de väghållningsskyldiga skulle åstadkommas en uppgörelse rörande bidrag till vägunderhållet, inkom Kungl. Maj:ts befallningshavande uti skrivelse den 23 februari 1912 med redogörelse för dessa underhandlingar.

Bodens väghållningsdistrikt, inom vars gränser 650 meter av vägen Boden—Åskogen fölle, hade förbundit sig att årligen till Kungl. Maj:t och kronan för övertagande av sommarvägunderhållet utgiva i ett för allt 115 kronor eller 17,7 öre per meter, ett belopp, som enligt Kungl. Maj:ts befallningshavandes uppfattning torde ungefär motsvara den verkliga kostnaden.

Över-Luleå väghållningsdistrikt hade, under förutsättning att staten åtog sig naturaunderhållet, förbundit sig att för den del av vägen, som låge mellan Bodens väghållningsdistrikts gräns och Åskogen — en sträcka av 19,2 kilometer — lämna ett kontant bidrag av 6 öre per meter, sålunda 1,152 kronor, med rätt för distriktet att åtnjuta sedvanligt statsbidrag. Distriktet hade därjämte åtagit sig vintervägunderhållet till en bredd av fyra meter å samma vägsträcka. Däremot hade distriktet icke velat lämna något bidrag till underhållet av den återstående inom distriktet fallande 5 kilometer långa delen av ifrågavarande väg. Sedermera hade emellertid vägstämman uppdragit åt vägstyrelsen att söka träffa nytt avtal om underhållet av vägsträckan mellan Bodens rågång och Åskogen på sådant sätt, att distriktet åtog sig vägunderhållet in natura, mot det att staten lämnade distriktet skälig kontant ersättning för det genom vägens ombyggande försvårade vägunderhållet, dock lägst en tredjedel av underhållskostnaden.

Förnyade hänvändelser till *Råneå väghållningsdistrikt*, inom vars gränser fölle 39 kilometer av vägen, hade icke lett till någon påföljd.

Däremot hade *Neder-Kalix väghållningsdistrikt* numera preciserat sitt erbjudande därhän, att distriktet åtagit sig vinterväghållningen av vägdelen Morjärvs station—Forsbyn och att lämna ett årligt bidrag av 1800 kronor till sommarvägunderhållet, under förutsättning att staten åtog sig detsamma och öppnade vägen för allmän trafik. Det kontanta bidraget motsvarade, då vägens längd inom distriktet utgjorde 46,7 kilometer, 3,8 öre per meter eller något mera än en tredjedel av det belopp, 10,3 öre per meter, vartill enligt särskilda nämndens år 1894 verkställda uppskattning vägunderhållet för indelad väg inom distriktet beräknades.

Med *Över-Torneå och Hietaniemi väghållningsdistrikt* samt *Neder-Torneå och Karl Gustavs väghållningsdistrikt* hade förnyade underhandlingar ej blivit förda, då de obetydliga delar av vägen, respektive 4,1 kilometer och 8,3 kilometer, som genomlöpte dessa distrikt, saknade nämnvärd betydelse för samfärdseln.

För egen del anförde Kungl. Maj:ts befallningshavande uti sitt förenämnda utlåtande den 23 februari 1912 följande:

Vad till en början anginge vägdelen *Boden—Åskogen* med en längd av omkring 20 kilometer, ville Kungl. Maj:ts befallningshavande erinra, att å denna sträcka förut funnits en 4 meter bred, på de väghållningsskyldiga till allmänt underhåll indelad bygdeväg, som emellertid nu genom statens försorg ombyggt och utlagts till en bredd av 6 meter. Inom såväl Bodens som Över-Luleå väghållningsdistrikt påginge för närvarande ny vägdelning, i vilken enligt Kungl. Maj:ts befallningshavandes beslut den 31 december 1906 bland andra nu ifrågavarande vägsträcka skulle ingå. Det vore sålunda redan slutligen avgjort, att nämnda del av vägen skulle av de väghållningsskyldiga underhållas. Emellertid ansåge Kungl. Maj:ts befallningshavande det vara med bilighet och rättvisa överensstämmande, att de väghållningsskyldiga i Över-Luleå distrikt av staten erhöle särskilt bidrag till den högre underhållskostnad, som orsakats av den ökade vägbredden. Den hade betingats uteslutande av militära hänsyn; och Kungl. Maj:ts befallningshavande ansåge sig kunna vitsorda, att något behov av vägens omläggning och breddning icke förelegat på grund av den allmänna samfärdsels krav. Bygdevägen Boden—Åskogen utgjorde endast en utfartsväg för byarna Notträsk, Skogså, Skatamark och Hundsjö, och för dessas trafikbehov vore alltjämt den förutvarande bredden fullt tillräcklig, så mycket hellre som Hundsjö jämväl över annan landsväg ägt och ägde förbindelse med Boden.

Kungl. Maj:ts
befallnings-
havandes ut-
låtande.

Beträffande beloppet av statsbidraget syntes detta lämpligen böra bestämmas i förhållande till den ökade vägbredden eller sålunda till en tredjedel av det belopp, vartill jämlikt 46 § väglagen särskilda nämnden kunde komma att uppskatta årliga kostnaden för underhållet av ifrågasvarande vägsträcka, den tid, mark vore bar.

Vad därefter beträffade den återstående delen av vägen eller sträckan *Åskogen—Lappträsk*, ansåge sig Kungl. Maj:ts befallningshavande böra vidhålla sin förut uttalade uppfattning, att de väghållningsdistrikt, som droge fördel av vägen, skäligen borde bidraga till underhållet i förhållande till det gagn, vägen för varje distrikt kunde anses medföra.

Emellertid hade Råneå väghållningsdistrikt icke kunnat förmås att göra något åtagande i dylik riktning. En sådan underhållsskyldighet torde ej heller kunna ådömas distriktet. Vägen hade nämligen, om ock i viss mån av nytta för den allmänna samfärdseln i orten, dock utan ansökan av de väghållningsskyldiga tillkommit för att, såsom förut framhållits, tillgodose ett visst statsintresse och i avseende å riktningen framdragits utan andra än militära hänsyn. Vägen hade också erhållit väsentligt större bredd än den, som för den vanliga landsvägstrafiken krävdes, och skulle följaktligen draga en avsevärt större underhållskostnad än ortens vanliga bygdevägar.

Ett förbud för allmän trafik å en genom statens försorg tillkommen samfärdsled torde ej heller böra ifrågakomma.

Då nu Råneå väghållningsdistrikt icke frivilligt velat bidraga till underhållet och ej heller syntes kunna därtill förpliktas, hade Kungl. Maj:ts befallningshavande ansett det kunna ifrågasättas, huruvida staten skäligen borde mottaga det från Neder-Kalix väghållningsdistrikt gjorda erbjudandet att för sin del lämna kontant bidrag till vägunderhållet. Enär Råneå distrikt, om också ej i lika, så i allt fall i väsentligen motsvarande grad som Neder-Kalix hade gagn av den nya landsvägen, skulle det nämligen, syntes det Kungl. Maj:ts befallningshavande, framstå som en obillighet, om det senare distriktet och icke det förra finge lämna bidrag till vägunderhållet.

Det syntes för övrigt Kungl. Maj:ts befallningshavande, som om det icke heller i och för sig skulle vara oskäligt, att staten, då nu goda skäl härtill föreläge, övertog hela vägunderhållet för ifrågavarande väg *Åskogen—Lappträsk* och därigenom beredde någon lättnad för dessa, redan nu av skatter mycket betungade socknar.

Vad beträffade statens kostnader dels för bidrag till Över-Luleå väghållningsdistrikt för underhållet av vägdelen *Boden—Åskogen* och

dels för hela underhållet av vägen Åskogen—Lappträsk, ville Kungl. Maj:ts befallningshavande erinra, att underhållskostnaden för hela vägsträckan Boden—Lappträsk tidigare beräknats till 10,000 kronor. Oaktat nu underhållet av vägdelen Boden—Åskogen skulle till två tredjedelar bekostas av Över-Luleå distrikt, syntes dock med hänsyn till upplysningar, som Kungl. Maj:ts befallningshavande inhämtat, statens årliga utgifter i förevarande hänseende knappast böra beräknas till lägre belopp än nyss nämnts eller 10,000 kronor.

På grunder, som förut anförts, hemställde slutligen Kungl. Maj:ts befallningshavande, att bestyret med underhållet av vägen Åskogen—Lappträsk lämpligen borde anförtros åt kommandanten i Boden.

Med underdånig skrivelse den 20 mars 1912 överlämnade härpå Kungl. Maj:ts befallningshavande, som under hand inhämtat, att underhållet av vägsträckan Åskogen—Lappträsk komme att under år 1912 ombesörjas av järnvägsstyrelsen, en av distriktsingenjören Skarstedt gjord utredning angående de kostnader, som ansåges erforderliga för istandsättande under våren 1912 av sträckan Boden—Åskogen. Enligt denna utredning skulle kostnaderna härför belöpa sig till 6,000 kronor.

Beslut angående vägunderhållet under 1912 och 1913.

Då det syntes anmärkningsvärt, att ifrågavarande endast 19,9 kilometer långa vägsträcka behövde istandsättas för ett så pass avsevärt belopp, ehuru för dess reparation år 1910 använts omkring 7,000 kronor, och Skarstedt uti bevis den 19 oktober 1910 intygat, att vid av honom företagen besiktning vägen befunnits vara på fullt nöjaktigt sätt istandsatt, infordrades förklaring från denne.

Uti skrivelse den 10 april 1912 meddelade Skarstedt, att med de åren 1909 och 1910 anslagna medel vägen blivit nöjaktigt grusad för trafiken sistnämnda år, men icke för trafiken under den regniga sommaren 1911. I den för vägens försättande i gott skick av honom nu beräknade kostnaden, 6,000 kronor, inginge en vart fjärde eller femte år behöflig skrapning och målning av två träbroar, målning av två träbroar och träräcken vid vägen, en mindre underhållskostnad för några av trummorna, dikesrensning samt lagning, genom djupare dikning och bankjustering m. m., av en efter oktober 1910 av vatten och tjäle deformerad vägsträcka på jäslera nära Skogsån.

Sedan Kungl. Maj:ts befallningshavande meddelat, att en minskning i det begärda anslaget till 4,000 kronor vore möjlig, då återstående beloppet skulle kunna tagas av andra medel, som Kungl. Maj:ts befallningshavande hade till sitt förfogande, bemyndigades Kungl. Maj:ts be-

fallningshavande genom nådigt brev den 3 maj 1912 att för bestridande av kostnader för iståndsättande av vägen mellan Boden och Åskogen i länets räkenkap å sjätte huvudtitelns anslag till vägar och kommunikationer avföra ett belopp av högst 4,000 kronor. Därjämte anbefalldes Kungl. Maj:ts befallningshavande att tillse, att vederbörande väghållningsskyldiga fullgjorde dem åliggande förpliktelse beträffande underhållet av ifrågavarande väg.

Genom nådigt brev samma dag anbefalldes vidare järnvägsstyrelsen föranstalta därom, att den dåmera avsynade vägen mellan Åskogen och Oja genom statens järnvägars försorg underhölles intill utgången av år 1913, varjämte styrelsen bemyndigades att bestrida kostnaderna för underhållet av nämnda väg av de av Riksdagen till anläggning av en statsbana från Morjärv till Lappträsk samt en landsväg från Boden till Lappträsk anvisade medel.

Framställning
av arméför-
valtningen.

Uti sin underdåniga framställning angående medelsbehovet för år 1914 upptog arméförvaltningen, som fått samtliga till ärendet hörande handlingar till sig överlämnade, frågan om anvisande av medel till landsvägens framtida underhåll. Arméförvaltningen förklarade sig därvid dela vederbörande myndigheters uttalanden rörande lämpligheten av att vägen, såsom ägande en övervägande militär betydelse, ställdes under uppsikt och vård av kommandanten i Boden. Innan full utredning verkställdes angående storleken av de bidrag, som för vägens underhåll eventuellt kunde komma att utgå från de väghållningsskyldiga inom de väghållningsdistrikt, som vägen genomlöpte, kunde visserligen icke med full säkerhet bestämmas storleken av det belopp, som staten måste anvisa till detta vägunderhåll. Då emellertid Kungl. Maj:ts befallningshavande i sin skrivelse den 23 februari 1912 uttalat, att, oavsett de möjligen blivande bidragen till underhållet av vägen från de väghållningsskyldiga, statens årliga utgift för ändamålet ej borde beräknas till mindre än 10,000 kronor, funne sig arméförvaltningen böra, under förutsättning att vägen ställdes under uppsikt och vård av kommandanten i Boden, hemställa, att det för vägunderhållet erforderliga beloppet 10,000 kronor upptoges under fjärde huvudtitelns ordinarie byggnadsanslag titel II kommandantskapsutgifter.

Departements-
chefen.

Vad först angår den omlagda *bygdevägen mellan Boden och Åskogen* är att märka, att underhållet av densamma, efter numera avslutad vägdelning, påvilar de väghållningsskyldiga inom Bodens respektive Över-Luleå väghållningsdistrikt. Vid sådant förhållande gäller det med avseende å denna väg endast att avgöra, huruvida staten bör mot

den av förstnämnda distrikt erbjudna ersättningen ombesörja sommarvägunderhållet av den inom samma distrikt fallande vägsträckan, samt huruvida och i så fall med vilket belopp staten bör bidra till underhållet av den inom Över-Luleå distrikt belägna delen av vägen.

Då, enligt vad Kungl. Maj:ts befallningshavande meddelat, den av Bodens väghållningsdistrikt erbjudna ersättningen torde få anses motsvara den verkliga kostnaden för vägens underhåll, har jag icke något att erinra mot, att detta ombesörjes av staten. En dylik anordning torde från statens synpunkt vara så mycket mera fördelaktig, som vägunderhållet lämpligen torde kunna verkställas av manskap ur fästningens garnison och följaktligen icke behöva kräva några nämnvärda kostnader. Överenskommelse angående vägunderhållets ombesörjande torde därför böra, på de av distriktet erbjudna villkor, träffas mellan detta och kommandanten i Boden.

Med hänsyn till angelägenheten av ett från militär synpunkt sett fullt tillfredsställande vägunderhåll skulle det enligt min mening varit lämpligast, därest underhållet av den inom Över-Luleå distrikt belägna delen av vägsträckan Boden—Åskogen jämväl kunnat, mot skälig ersättning av distriktet, ombesörjas av staten genom kommandantens i Boden försorg. Då emellertid de väghållningsskyldiga förklarar sig vilja själva fullgöra vägunderhållet in natura och detta icke lagligen kan förvägras dem, torde en sådan anordning få anses vara tillsvidare utesluten. I likhet med Kungl. Maj:ts befallningshavande anser jag det emellertid vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att distriktet erhåller något bidrag av staten på grund av den högre underhållskostnad, som föranledes av den ökade vägbredden, och torde storleken av detta bidrag lämpligen böra bestämmas, på sätt Kungl. Maj:ts befallningshavande föreslagit, till en tredjedel av den årliga kostnaden för underhållet av ifrågavarande väg, den tid, mark är bar.

Då vägen Boden—Åskogen utgör allmän väg, måste densamma jämlikt 34 § väglagen fortfarande såsom hittills stå under tillsyn av Kungl. Maj:ts befallningshavande, å vilken myndighet det sålunda ankommer att övervaka vägens behöriga underhåll och att vidtaga därför erforderliga åtgärder.

Vad härefter beträffar den omkring 103 kilometer långa vägen mellan Åskogen och Lappträsk, har, såsom av den förut lämnade redogörelsen framgår, densamma icke tillkommit i den ordning gällande väglag föreskriver, utan anlagts för tillgodoseendet av ett speciellt statsintresse, nämligen försvarets. Vid sådant förhållande kunna givetvis vederbörande väghållningsskyldiga icke åläggas att bekosta vägens underhåll. Då emellertid densamma otvivelaktigt kommer att få en viss betydelse för

den allmänna samfärdseln, hava i ärendet hörda myndigheter ansett, att de distrikt, vägen genomlöper, skäligen böra bidraga till dess underhåll i förhållande till det gagn, de kunna anses få av densamma. Genom Kungl. Maj:ts den 5 november 1909 fattade beslut om inledande av underhandlingar med de väghållningsskyldiga om lämnande av dylikt underhållsbidrag torde Kungl. Maj:t jämväl hava godkänt denna av myndigheterna uttalade uppfattning.

Av de förda underhandlingarna framgår emellertid, att samtliga väghållningsdistrikt, med undantag av Neder-Kalix distrikt, förklarar sig icke vilja lämna något som helst bidrag till vägens underhåll. Med hänsyn till den ringa betydelse denna torde få för den allmänna samfärdseln inom Över-Luleå, Över-Torneå och Hietaniemi samt Neder-Torneå och Karl Gustavs väghållningsdistrikt kunna också knappast några grundade anspråk på sådant bidrag från dessa distrikt framställas. Däremot borde med skäl kunnat förväntas, att Råneå distrikt, som säkerligen kommer att draga icke liten nytta av ifrågavarande väg, lämnat åtminstone något bidrag till dess underhåll. Då emellertid distriktet, trots upprepade framställningar, icke kunnat förmås göra något åtagande i dylik riktning, får staten själv tillsvidare vidkännas samtliga de med vägunderhållet inom såväl detta som nyssnämnda distrikt förenade kostnaderna.

Det av Kungl. Maj:ts befallningshavande ifrågasatta förfarandet, att staten borde med hänsyn till den av Råneå väghållningsskyldiga intagna ståndpunkten avstå från det av Neder-Kalix väghållningsdistrikt erbjudna kontanta bidraget, anser jag mig icke kunna biträda. Inom detta distrikt faller dock större del av vägen än inom något av de övriga distrikten, och det erbjudna beloppet är icke större än att det lärers få anses till fullo motsvara den nytta, vägen kan komma att medföra för den allmänna samfärdseln inom distriktet. Kungl. Maj:ts befallningshavande har också uti sitt den 11 december 1908 avgivna utlåtande framhållit, att ifrågavarande väg framför allt kommer att få betydelse för befolkningen inom Neder-Kalix distrikt, under det att endast en del av densamma blir till något avsevärt gagn för samfärdseln inom Råneå distrikt. För utjämnande av den obillighet, Kungl. Maj:ts befallningshavande anser ligga däruti, att blott det ena distriktet får bidraga till vägens underhåll, ehuru båda distrikten, om än i olika mån, hava nytta av densamma, torde emellertid böra tagas i övervägande, huruvida icke en minskning bör ske av det statsbidrag, Råneå distrikt uppbär från anslaget till understöd åt synnerligt betungade väghållningsdistrikt.

Det av myndigheterna framställda förslaget om ifrågavarande vägs ställande under uppsikt av kommandanten i Boden anser jag mig böra biträda. Mot en dylik anordning kan visserligen invändas, att den utgör

ett undantag från den i väglagen fastslagna grundsatsen, att Kungl. Maj:ts befallningshavande är den myndighet, som har att öva tillsyn över de vägar på landet, som äro upplåtna för allmän trafik. Då emellertid ifrågavarande väg tillkommit icke för att tillgodose den allmänna samfärdseln utan för militära ändamål, torde det vara mindre lämpligt att ställa densamma under civil myndighet. Tydligt är ock, att de militära myndigheterna på grund av vägens uppgift skola hava ett särskilt intresse av att noga vaka över, att densamma städse hålles i fullgott skick. För ett dylikt uppdrags fullgörande torde ock dessa myndigheter vara lika kompetenta som Kungl. Maj:ts befallningshavande och dess organ. Härtill kommer, att kostnaderna för vägens underhåll torde kunna i någon mån nedbringas, därest densamma ställes under kommandantens överinseende. De till Boden förlagda ingenjörtrupperna, vilka äro väl förtrogna med anläggning och underhåll av vägar, torde nämligen, som förut antytts, under sina övningar kunna utföra en del av de erforderliga underhållsarbetena.

Rörande *kostnaderna för vägens underhåll* föreligger icke någon fullständig utredning. Dessa torde ock svårligen kunna exakt angivas, förr än man har ett eller annat års erfarenhet att stödja sig på. Enligt den av ingenjören Dahlberg år 1908 uppgjorda kostnadsberäkningen skulle det ständiga underhållet av hela vägsträckan från Boden till Lappträsk draga en årlig kostnad av 10,000 kronor. Då emellertid Över-Luleå väghållningsdistrikt skall bekosta två tredjedelar av underhållet av den inom distriktet fallande delen av vägsträckan Boden—Åskogen, bör förenämnda belopp undergå en häremot svarande minskning. Underhållet av hela vägen Boden—Åskogen har uti en av distriktsingenjören Skarstedt till Kungl. Maj:ts befallningshavande ingiven skrivelse beräknats till 3,000 kronor för år. Med hänsyn härtill torde man kunna uppskatta den Över-Luleå väghållningsdistrikt påvilande årliga underhållskostnaden till omkring 2,000 kronor. För jämförelses skull tillåter jag mig emellertid nämna, att, därest kostnaden för vägunderhållet inom distriktet antages uppgå till det belopp, efter vilket ersättningen från Bodens väghållningsdistrikt beräknats, eller 17,7 öre per meter, skulle den årliga underhållskostnaden för ifrågavarande 19,2 kilometer långa vägsträcka utgöra 3,400 kronor. Med avdrag av dels förenämnda 2,000 kronor dels det belopp av sammanlagt 1,915 kronor, varmed Bodens och Neder-Kalix väghållningsdistrikt skola bidra till vägunderhållet, skulle, under förutsättning att den av Dahlberg uppgjorda kostnadsberäkningen är riktig, av statsmedel endast ett belopp av 6,085 kronor behöva för ändamålet anvisas. Med hänsyn till vad Kungl. Maj:ts befallningshavande anfört rörande underhållskostnaden och då Dahlbergs

beräkning är uppgjord utan beaktande av eventuella kostnader för vinterväghållningen, torde det emellertid icke vara tillrådligt att beräkna statsverkets utgifter för vägunderhållet lägre än till 8,000 kronor för år.

Då enligt nådiga brevet den 3 maj 1912 kostnaderna för underhållet av vägen mellan Åskogen och Oja — beläget, såsom förut nämnts, på ungefär 4 kilometers avstånd från Lappträsk — skola intill utgången av år 1913 bestridas av de till järnvägs- och landsvägsbyggnaderna anslagna medel, erfordras för innevarande år endast ytterligare medel för bestridande av det till Över-Luleå väghållningsdistrikt utgående underhållsbidraget, vilket enligt vad förut nämnts torde kunna beräknas till omkring 1,000 kronor. Från och med år 1914 erfordras däremot beredande av tillgång till hela det för vägunderhållet beräknade beloppet, 8,000 kronor för år räknat.

Då detta belopps gäldande av statsmedel betingats uteslutande för tillgodoseende av ett försvarets intresse, torde detsamma böra utgå från medel under fjärde huvudtiteln.

Såsom av det vid innevarande års statsverksproposition fogade protokollet över lantförsvarsärenden framgår, ansåg jag mig icke kunna biträda arméförvaltningens förslag att å riksstaten beräkna medel för ifrågavarande vägs underhåll, då någon fullständig utredning icke förelåg angående storleken av det belopp, som måste för ändamålet anvisas. En dylik utredning torde emellertid, såsom jag nyss framhållit, näppe- ligen kunna åvägbringas, förr än man vunnit någon närmare erfarenhet rörande de kostnader, underhållet kan komma att draga med sig. Intill dess en sådan erfarenhet vunnits, torde fjärde huvudtitelns allmänna besparingar kunna tagas i anspråk för bestridande av de med vägunderhållet förenade kostnaderna.

Under åberopande av vad jag nu anfört, får jag därför hemställa, det täcktes Eders Kungl. Maj:t föreslå Riksdagen medgiva,

att av fjärde huvudtitelns allmänna besparingar må tagas i anspråk ett belopp av tjugufemtusen kronor för bestridande av kostnaderna för underhåll intill utgången av år 1916 av landsvägen mellan Boden och Lappträsk.

Till denna, av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan täcktes Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle till Riksdagen avlätas proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ex protocollo:
Ivan Eckerström.